

Svätý Ladislav, uhorský kráľ (1040-1095)

Svätý Ladislav pochádzal z arpadovského rodu. Bol synom kráľa Bélu I. a poľskej princeznej Ryksy (Rychezy). Narodil sa okolo r. 1040 vo vyhnanstve, v Poľsku. Vyrastal v slovenskom prostredí a po nastúpení otca na kniežací stolec žil v Nitre.

Po návrate do Uhorska pomohol v r. 1074 svojmu bratovi Gejzovi zosadiť z uhorského trónu kráľa Sálamúna, ktorý bol ich bratancom. Kráľom sa stal Gejza. Keď ten v r. 1077 zomrel, prinútil Ladislava, aby sa ujal vladárstva, hoci pôvodne nechcel. Ladislav sa usiloval zmieriť s pokoreným Sálamúnom a chcel mu odovzdať i kráľovskú hodnosť, ale veľmóži mu v tom zabránili.

Sv. Ladislav bol úspešný panovník, ktorý rozšíril územie Uhorska, odrazil nájazdy nomádskeho Pečenehov z východu a upevnil kresťanský poriadok v krajine. Bol azda najobľúbenejším panovníkom v celých uhorských dejinách. On sa zaslúžil sa aj o kanonizáciu viacerých uhorských kandidátov svätorečenia: kráľa Štefana, jeho syna Imricha, csnádskeho biskupa Gerhárd a dvoch slovenských svätcov Svovada a Benedikta. V r. 1090 založil v Chorvátsku záhrebcké biskupstvo.

V zájase o udeľovanie cirkevných hodností (stv. boj o investitúru) Ladislav podporoval pápežov proti nemeckému cisárovi Henrichovi IV. Preto sa postavil i za Henrichovho súpera Rudolfa Švábskeho, ktorého dcéru si vzal za ženu. Iba na istý čas sa dostal do sporu s pápežom Urbanom II., a to pre obsadenie Chorvátska, ktoré bolo pápežským fénom.

Ladislav zomrel roku 1095 v Nitre alebo v jej blízkosti. Pochovali ho vo veľkoveradinskej katedrále, ktorú dal postaviť.

Legendárne scény zo života sv. Ladislava sa stali obľúbenou témou miestnych maliet kostolov. Najčastejšie ho zobrazovali ako rybiara v boji so šíbtom, na ktorom bol dvojitý kríž.

Sv. Ladislav patril k najväčším čítteľom Panny Márie a traduje sa, že jej zasvätil svojej kráľovstvo. Uctieva sa kvôli svojej horlivosti, zbožnosti a morálnejmu životu. Kanonizoval ho pápež Celestin III. v roku 1192.

Detail z portrétu sv. Ladislava, ktorý sa nachádza pri vstupe do Rytiarskej sály - Sanktuarium Matki Bożej Jasnogórskej, Jasna Góra v Czestochowie.

Väčšie rozlíšenie detailu alebo kliknutím na obrázok.

Medzi najväčšie a najstaršie pamiatky, ktoré sú v kostole zachované, patrí oltárny obraz - olejmalba od Jozefa Zanussiho z roku 1777. Na obraze je znázornený kráľ Ladislav, kľačiaci pred Matkou Božou. Na vankúšiku má položené kráľovské insigniá, čím symbolicky odovzdáva svoju vládu pod jej ochranu pred bojom proti Turcom.

Oltárny obraz vo väčšom rozlíšení alebo kliknutím na obrázok.

Detail z oltárneho obrazu vo väčšom rozlíšení alebo kliknutím na obrázok.

Na sv. Ladislavské hody 25.6.2017, naša farnosť získala vzácnu relikviu sv. Ladislava, ktorá bola vystavená k úcte 27.6.2017.

Relikvia sv. Ladislava vo väčšom rozlíšení alebo kliknutím na obrázok.

Dominantnou postavou erbu Rímskokatolíckej farnosti a mesta Rajec je sv. Ladislav. Erb pozostáva z modrého trojuholníkového ranogotického štítu. V modrom štíte na striebornom falovani je strieborne odetý sv. Ladislav so zlatou halapantňou a červeným štítom so strieborným dvojitým krížom. Erb je rekonštrukciou najstaršieho známeho pečatidla, ktoré vzniklo na prelome 14. - 15. storočia.

Erb farnosti vo väčšom rozlíšení, alebo alebo kliknutím na obrázok.

Čierno-biela verzia erbu - Kliknutím na obrázok sa obrázok zobrazí vo väčšom rozlíšení.

